

# CSIKI LAPOK

Felelős kiadó: **DR. VÁKÁR LAJOSNÉ**

Előfizetési ár: **Egész évre Pengé 6.—** Negyedévre Pengé 1.50  
 Félévre Pengé 3.— Póldányonkénti ára 12 fillér  
 Külföldre egy évre 12 Pengé.  
 Megjelenik minden vasárnap

Nyilvántartási számok: **Nyilvántartási díjak a jogszabályok szerint.**  
 Hirdetési díjak a jogszabályok szerint.  
 Kiadóhivatal: Csikszereida, Apafi Mihály-utca 15. sz.

Felelős szerkesztő: **RÉSZEGH GYÓZÓ**

## Igen?... Nem?...

Cső szünetlenül írja aranykönyvébe Honvédeink dicső tetteit, mert hősiébbnél hősibb cselekedetek, áldozatok hirdetik, a bámuló világnak, hogy nem fajult el még az ősi magyar veres és hogy dicső és örökkön fénylő a Magyar Kard.

A sok lángoló hőstettből, ki agadok egyet, a Magyar Katona Ujság: Kis emberek, nagy hősök c. rovatából az alábbi; versbe, képbe, szoborba kívánkozó hőstettet.

„C. G. harcokszíveztő, saját csapatának egyik harc-csi támadása során észrevette, hogy az ellenség varatlanul két új páncéltörő löveget vetett harcba, a melyet egész sor harcok-sínek elöljárását veszélyeztetett. Nyomban arra irányította harcok-síjait, hogy elejét vegye a páncéltörő alkalmazásának, de közben saját harcok-síjait találatot kapott. Ettől fegyverei használhatatlanná váltak. C. G. azonban így sem adta fel a küzdelmet, szelőtűt fegyverzett harcok-síjával rárohant a két páncéltörő lövegre és szétgazolta azokat. Önfeláldozó küzdelmésének, maga is áldozatul esett, hősi halált halt, de megmentette a harcokban kijavított másik két harcok-síjait a szelőtűvtől és lehetővé tette támadásaink győzelmes folytatását.”

Lehet-e másként, mint könnyes szemmel, megbatott szívvel olvasni az ilyen és ehhez hasonló valóságokból összetevődő hőstetteket, melynek neve; a ma kereszties hadjárata.

Igy dolgozik a Magyar Honvéd életének minden percében, a magyar örökkévalóságért és egy áldozta drága véréért, az örök Magyar Hadseregért. Meghatva gondol minden magyar a Nemzeti Hadseregére, életünk, biztonságunk áldott zálogára, mely évezredekben át termi a „kis emberek, nagy hősök“ millióit.

Es Csio csak ír, egyre ír. Semmit sem felejt ki abból a sok hős történetből, mely tündöklő kőriaként ragyog a magyar élet felett a melynek neve: örök, magyar dicsőség!..

De gondoljunk arra is, hogy mikor Csio, egy-egy ilyen hősi tettet beír a magyar történelem aranykönyvébe, valahol a magyar földön mindig árva lesz egy nagysorsra született magyar gyermek s mindig özvegy lesz a magyar jövendőt adó; magyar anya, egy magyar hitves s könnyeik árja, réhuja, az ősi magyar rögre.

S a harcok hősök küzdelmeit önkéntelenül összehasonlítjuk, a front mögötti élet ritmusával stikiségével. Nem csoda. Az elmúlt világháboruban, a front mögötti — mesterségesen kitenyészett — kishitűség, gyengeség, félreltelenség tette semmivé, a Magyar Kard világhíres győzelmeit. Ki ne tudná ezt?!

Hatalmas egységben vállalja most a Nemzet az élő Magyarország, a nagy idők következő tengernyi áldozatot. Csio ezt is feljegyzte aranykönyvébe. De, ha átérzi az egész Nemzet együttesen, a hős időköt, miért van szükség az olyan filozofálgatásra, a mely mostanában felváltja és pró és kontra vitatkozik azon; hogy há'araszánt nemzet vagyunk-e, vagy sem?! Mint játékos lapdát, dobálják ide, oda ezt a mízmát, mint kérdést és feleletet: Igen? Nem? Igen? Nem? Szép dolog a filozofia! hanem bármennyire is vágyódik a lélek utána, egy föltételező bizonyos és pedig az, hogy a már megszületett és az ezután születendő magyar gyermekek alól, nem engedjük elfilozofálni ezt a szent vérrrel, verejtékekkel, imával, munkával, áldozatokkal megszentelt ősi földet, mely őrszél elődeink lelkét és szent porait.

Szükségtelen tehát az ilyen „átkos“ filozofia és nem kell a Nemzetnek, mert nem méltó a magyar Nemzet fenségéhez, áldozatához.

J. M. B.

## A nagy leszámolás előtt.

A teinek lassan vege. Közéledik a tavasz s ezzel a nagy leszámolás utolsó menete. Kemény, nehéz tel mint el forogtunk. Százszorosan nehéz volt ez a tél a küzdő csapatok számára. Szívszorongva figyeltük ezt a szörnyű küzdelmet, amelyre az ellenség minden számítást fejtette. Lattuk azt a meggondolatlan emberpazarlást, amivel hónapok óta hálába kergettek embereiket a szovjetek. Ma meg-anapitthajuk, hogy ezek a gyilkos rohamok egy-egy-egyig meghusultak a német és szövetséges csapatok elszántságán. Ezt a menetet is megnyertük. Amint Hitler legújabbán mondotta — ellenségeink azt remélték, hogy a napóleoni visszavonulás sorsára jutatták a német hadsereget. E kísérletük azonban siralmas kudarcba fullt, meghusult a vadozó tagjainak példatlan áldozatkészségén, hősiességén, akik szövetségesekkel vallatva harcolva december, január február jeges viharait epp oly szilárdasággal és törhetetlen akarattal túrték és szenvedtek át, mint a nyári hőseket. Most, amikor a tél ereje megörült és Krim-felcsigeten és Oroszország den részén ovid a hó és szabadda vannak az utak, megteltük az előkészületeket a vegso harcra és leszámolásra az ellen az ellenség ellen, amely kezdve a puokraták bankházait, a Kreming ugyanazt a célt követve, az arja nepek kirtaszt.

Lattuk és tudjuk, hogy az európai háboru utolsó szakaszába léptünk. Amint Hitler is bejelentette minden előkészület megtörtent ennek a harcok eldöntésére. A tavasz mindent tisztazni fog. A szövetséges hatalmak felkészültek arra, hogy legyőzzék az ellenséget.

Európa lelkileg úgy van beállítva, hogy ezt a háborut meg kell nyerni. Vagy győzni vagy meghalni. Mas uja mácsen az európai embernek. És mi meggyőződéssel hisszük, hogy a tavasz meghozza a kedvező döntést. Erre kell életünk célját, munkánkat és áldozatunkot felajánljuk.

Ez a nemzedék egy életen keresztül látta azt, hogy mit jelent legyőzőnek lenni. Százszor inkább meghalni, semmint meg egyszer megerni azt a sok keserű megáztatást, amit mar egyszer végig szenvedtünk.

A mostani háboruba az egész földkerekség belesodródott. Sok büszkeséggel szemelhetünk, hogy csapataink az egész vonalon győzedelmesen verik az ellenséget. Amit a német haderő, majd azután a japán katonai felkészültség a világ számára bemutatott, az azt jelenti, hogy ezeket a katonai nemzeteket legyőzni nem lehet.

A német és szövetséges hadak nagy veszteségeket okoznak az állandóan támadó oroszoknak. Mit heten adták ki az összelogistó jelentéseket, a téli hadjárat eredményeiről. Ebből világosan kitűnik milyen szedhetőes veszteségeket szenvedtek el a szovjet csapatok a tél folyamán anekül, hogy bármilyen számításba jöhető eredményt értek volna el. Hatvan ezer foglyot veszítettek, a halottak száma ezt sokszorosán felülmúlja. A megsemmisített harcok-síjok és lövegek ezekre mennek. Azonkívül több mint 1200 repülőgépet lőttek le. A szovjet, repülődben csak az utóbbi három nap alatt 115 gépet veszített.

A japánok ezen idő alatt minden idők legnagyobb katonai sikereit érik el távol Keleten és Singapur elfoglalásával Angliára halálos ütést mértek. A japán tengeralattjárók az amerikai partokat veszélyeztetik a Csendes-Oceánon, a német tengeralattjárók szintén az

amerikai partokon okoznak nagy nyugtalan-ságot az Atlanti Ocean felől.

Mindent egybevetve a hadi helyzet ebben a pillanatban azt mutatja, hogy a német-japán és orosz szövetségesek ezt a háborut el nem veszíthetik. Az lehetséges, hogy a végső győzelem meg kemény próbákat kíván a szövetséges haderőktől. De nem lehet vitás, hogy az öntudatos elszántság és győzni akarás amivel a háborut folytatják az egész világ csodá-lata közben, csak győzelemre vezethet.

Böben a végső győzelemben való hittel készülünk fel mi is a nagy leszámolásra. Valljuk abban a sors által megjelölt szerepet nemzetünk ezereves múltjához hű áldozatkész-séggel és vitézséggel, a boldogabb magyar jóvo reményében.

## „Csiki Magánjavak“ múltja és jövője.

Írta: Csalamindszenti Csiko Istvan dr.

A régi Duna Fejedelemség napja — köztük a mi előző szomszédunk is — felhasználva Erdély nagy fejedelemének a 17 és 18 század elején keletkezett külön beadványait, az akkor lakatlan, felügyelet nélküli és havasoktól körülbéli 200 néz. mível foglaltak el időközben. Emlatt székegyeségük megmozdult, a nádorok pártosságait az országgyűlésnek s így kikérte a török kormánytól — in re Oroszország akkor orosz uralom alatt volt — 1769 ben kiszálva a hely-zsere, másrészt megközpont, mely alkalommal a Székelyfölddel érintkező 60—90 néz. mível terület is visszavonulni visszakeresztelt (revindikált) havasok el-vevességét. Ezen havasok tulajdoni joga azonban vitás lévén, II. Jozsef császár — ambar a Székelyföldön a katonaság nem oroszodott, sem egyen cimen joga nem volt ezen havasokhoz és a császár sem ideig-ideig sem véglegesen nem adományozhatta volna őket és az ő adományozása eppen úgy jogtalan és törvényellenes volt, mint az 1851 évi előkészítések az abolut kormányzat részéről. — 1783 biadott rendele-tével úgy oldotta meg a kérdést, hogy ezen havasok-ka a székely határ-katonaság előmenetelére ren-delte fordítani s így a katonai hatóság a havasokat a porrai hatóság kizserejtése nélkül 1784 tavaszán teny-leg birtokba vevé, a házon berbeadás után befolyt jövedelmét a székely katonai családok között osztotta ki.

Jozsef császár katonaság intézkedése nyomán sok-tele per keletkezett és így a m. kir. kancellárság (cancellaris) 1785 és 6890—1786. szamu leiratában elrendelte, hogy mindazoknak, kik a katonaság által elfoglalt bármelyik havasrészek 1769 előtti tettelegesen és jogos birtoklással hitelesen igazolják, igazolt birtokba adassék vissza.

Es ekkor igényt jelentett be Csik-, Gyergyó és Kaszonszék közönsége is, mely folyamodvány 1813 október hó 29 ig elintézetlenül hevert, amikor többek között Csikszék részére a követelt havasok megkötötték nevelési elokra, ez az ítélet azonban végrehajtva akkor nem lett, a havasok a határörze-redek birtokában maradtak ezeknek 1851 ben bekövethe-tett feloszlásáig és ezek jövedelme az ezredék ruhá-zati penzszámlájára fordított.

Történeli igazság tehát az, hogy az 1769 ben visszakeresztelt havasok birtoklása és használata a székely határör zredék által 1851 ig jogtalan volt, időközben 1813 óta, amikor ezek a havasok Csik-, Gyergyó és Kaszonszék közönsége részére lettek kit-telve. Ez utóbbi kitalales után 1851 ig és 1867 őt ezek-nek a havasoknak tulajdonjoga kizserejtés Csikszék közönséget illet kulturalis celokra.

Ar 1848—49-iki szabadságharc után 1851-ben az abolut kormány az ezredék összes vagyonát el-ozotta, a határöri intézményt megszüntette, de a 1867 iki ki-egyezés után a magyar minisztérium 10599—1868 szamu előterjesztésére Ötölsége ezeket a havasok-ka Csikszék közönségének kulturalis celokra uj-ból visszaadta.

Tulajdonképpen itt kérdődik a hatalmas 68000 kat. hold ingatlan vagyonnak eldöntése szerinti kezelése. Abban az időben Gal Izác volt a javak igazgatója és Mike Károly Csikszék mérnöke. Gal Izác 1870. nov. 27 en tett javaslatára — mert az 1849 előtti arverési jegyzőkönyvekben jelzett birtok részeitek elnevezésel a kataszteri munkálatoiban előforduló elnevezésektől nagy eltérést mutattak, — bizta meg Csikszék közön-sége Mike Károlyt az összes havasi területek felméré-sével. Mike Károly az 1853-bei kataszteri felvételek-

nél is részt vett. Neki a (concretuálte) önkataszteri térsépek és felvételek rendelkezésre állottak. Minthogy pedig a Mike-féle felvételek az önkataszteri felvételek alapján készülték és a művelési ágakat feltüntető vonalak teljesen egyeznek a kötélel térképen, természetesen dolog, hogy a Mike-féle térkép sem tüntette fel az 1870-es természetbeni állapotot és így jöttek át az 1858-as önkataszteri felvételek rajzszerinti keretel és a régi „Lagerbuch”-ból kiemelt területek a mai telekkönyvi rajzokba. A most leírt felkészültséggel talált magánjainkat az 1870-es évekből helyszínelés, melyek folyamat a felvételgyűjtemény I. rész 1. számú tjkv-ben A+ 58., 59., 60., 61. rendszámú ingatlanok tulajdoni joga Csik, Gyergyó és Kézonszék nevére jegyzetelt be azon további felvételről, hogy ezen 4 rendezés alatt levő erdőn: a legeltetési jog Holló községet illeti és a felvételgyűjtemény I. rész 511. számú tjkv-ben A+ 1. rendszámú területtel szemben ugyancsak Csik, Gyergyó és Kézonszék, térhasonlíttatású pedig „Holló községet birtokos közönösége” lett bejegyezve azaz a megjegyzéssel, hogy „ezek a birtok és hasonlíttatású terület évenként a használatvesztést területtel szemben 126 frt. 35 krt. o. é. fizetnek.

A felvételgyűjtemény I. rész 1. számú tjkv-ben A+ 2. rendszám alatt nagy kiterjedésű kaszáló, erdő és legelő tulajdoni telekkönyvvel Csik, Gyergyó és Kézonszék körében van bejegyezve, míg ezen telekkönyv birtoklái alapján ezen ingatlan után az a bejegyzés áll: „A 2. rendszám alatt létező birtoktesten a legeltetési jog Márpatak birtokos közönöségét illeti, melyért a tulajdonosnak évenként tartoznak 52 forint 52 krajcár fizetni.”

A felvételgyűjtemény I. rész 1. számú tjkv-ben A+ 57. rendszám alatt nagy kiterjedésű erdő területnek telekkönyvi tulajdonosa Csikszék közönösége, az ingatlanra azonban a bejegyzés olvasható: „Ezen 57. rendszám alatt létező erdőben a legeltetési jog Barassó közönöségét illeti.”

A felvételgyűjtemény I. rész 458. számú tjkv-ben A+ 1. rendszám alatt nagy kiterjedésű kaszáló és legelő területnek tulajdonosa Csikszék közönösége, míg térhasonlíttatású Barassó község birtokos közönösége van bejegyezve, amely ezáltal birtok után a térhasonlíttatást évenként 120 frt. 40 krt. o. é. tartozik fizetni a területtel szemben.

Itt adom meg rövid képet a telekkönyvből havasi javaknak kb. 12000 holdas részletről: az említett további folytatva, itt meggyőzőek az adatok a községetek köréből: részben az 1880-as években, részben valamely korábban felvétel alapján a moldvai Mádé, Gyód és Dormitárú nevű községek, hol az ottani nyomdák és szanyargatást tovább türel nem tudták és ezért van az, hogy az 1819-20-iki Csikszék felvétel urbéri összeírásokban azon községek elő nem fordulnak. Voltak itt dírtól, az egykori felvétel alapján is, de ezek a legelők évenkéntől ki voltak zárva.

Az 1873. XXII. telepítvényi törvény megadta ezeknek az oltakoknak is — ép úgy, mint a törzsgyökereket székely magyarságnak — azt a jogot, hogy telepítvényes beoldásait a hozsátartozó jogterülettel, udvarral együtt megválthassák, költségeket nem tett magyar és oláh telepes kössé. Ez a megváltás végre is hajlatott a telepítvényes jogain beoldásait 1878 óta az ók kizárólagos telekkönyvi tulajdonukat képzeli. Ezek az oláhok nem voltak urbéssek, jobbágyok, hanem csak a lojalis magyarság által megúrti telepesek, akik a Barancse folyón fa-vasatással és aszalkivárti munka-tervezéssel is foglalkoztak. N. utáltak, zsarolták őket, vezető fajtásvételek mindíg a Csikszék közönöségének fizetendő évi taksá leple alatt beemelték több ezerre emelt összegekkel és az ilyen nyakukra üt bsdra tul a határról szedte megába azokat a nagy román eszméket, amelyekkel könnyű volt mindig izgatalni a tudatlan, buta falunépet.

Barassó 1875-ben megtagadta Csikszéknek a haszonbér fizetését, biztosan felelőssége azon, hogy külső legelő területeket is, mint beoldásokat sikerült fog nemozkora — ha nem az 1873-as, de egy későbbi törvény alapján megváltott. Ez ezért ragasztódott a telekkönyvi bejegyzések fenntartásához akkor, amikor Csikszék közönösége pert indított bérleti viszony megváltására és a leírt haszonbér megfizetéséért. Ezt a pert Barassó, mint a pert megnyerte a Curia, mint a magántörvényszék 7172—876. számú ítélettel elutasította, mert a telekkönyvi feljegyzés örökös bérleti viszonyra való tekintettel bérleti viszony megváltásának sorozalmánál nem lehet. A Curia ítéletét indokálban — bár ezert nem tartozott — Csikszék közönöségének a helyes törvényes utas megmutatta volt az ügy rendezésére. Ezek a barassóiak a javak akkori igazgatójának jelenlegi elnök 1891 január 1-től újból megtagadják a haszonbér fizetését, amire maga az igazgató is úgy véleményezte az ügyet, hogy csak békés uton lehet a dolgot megoldani. Ez a vélemény is csak elodása az ügynek végleges rendezését.

Érvényhöz lépett az 1896. XXV. t. c. Most már Holló község és birtokosai ezen törvény alapján peresítettek Csikszék közönöségét majornági székelyországi magán megváltásáért.

Törvényhatóságunk 1907 decemberében az akkori helyettes ügyész után 6. ciklura engemet választott meg nagy bíralommal és akkori újonnan rendezéseltett, a hivatalos vármegye tisztifőügyési állásától elkülönített „magánjavak tisztifőügyési” állására. A pert Csikszék képviselőletét én vettem át a bíróságok előtt. A per már előrehaladott stádiumban volt, a javak részéről teljesen bizonyított hiányban. Fogalma sem volt az akkori tanácsnak akkor, hogy hol kell keresni és milyen bizonyítékokat produkálni e perrel szemben a 96-os törvény által előírt tény körülményekre. Erre a 19000 holdnyi legjobb havasi legelőt, erdőt és

kaszálót képező területre már keresetet vetett volt a javak tanácsa és ennek tulajdonosa azt, hogy 1908. június 23-tól 25-ig, hírem és előzetes javaslatom kikérése nélkül, — mert akkor még ügyész voltam a javaknak — a tanácselnök vezetése mellett az igazgatóság egyeségi tárgyalásokba boosátkozott Holló, Márpatak és Barassóval, amely 3 birtokosság tényleges birtoklásuk alapján majdnem 19000 kat. hold területet követelt korlátlan telekkönyvi tulajdonjoggal a javak kiszállított bizottságának 3250 holdas megajánlásával szemben! Ezen adott szerencsére, hogy akkor nem fogadták el a birtokosok a bizottság ajánlatát, de még nagyobb és a szerencsére névén igazán véletlen szerencse volt az, hogy éppen a birtokosok által indított per adott alkalma: e havasok feletti vitás kérdések bírói eldöntésére.

A javak tanácsa a sikertelen egyezkedési tárgyalások után két hét múlva tárgyalta ezt az ügyet és 1908 augusztus hó 8-án 81. jkvi szám alatt hozott és 982—908 mj. sz. alatt nekem kiadott határozatában megállapította, hogy a már előrehaladott stádiumban lévő hollói megváltási perben Csikszék álláspontjának bizonyítására még semmi sem történhet, a perbeli álláspont védelme teljesen olyan hanyagokra és ezért ügyészek kéjzen 4 havi haladást a törvényesektől a bizonyítékok előteremtésére, akár a Tanács által adandó személyek segítségével is. A kolozsvári kataszteri igazgatóságnál és a vármegye levéltárában hónapokig kutattam a székely határrendek 1849. előtti vagyon szemléseire vonatkozó iratok után és nagy fáradtsággal ezeket megtalálva, lecseláltván kataszteri főmérnök, perszefelek által közzétett elfogadott a bíróság által is kirendelt szakértővel a per rendjén feltett 5 kérdésem szerint sikerült szakértőileg teljesen megazonosítani a hollóiak által megváltani szándékolt havasi ingatlanoknak azonoságát azokkal a havasokkal, amelyek 1839. előtt 3 évenként újból és újból lettek kiadva a hollóiaknak és így derült ki, hogy a telekkönyvi helyszínelési bejegyzések szerinti örökhaszonbéri felvételek és hogy ezek a birtokok toxális birtokok is lettek volna, — teljesen valótlán bejegyzések, ezen havasok jogi állapota a magánjogi elvek szerint elbírázás alá eső 1848 év után halgatag megújított haszonbérletnek tekintendő, tehát Csikszék közönösége ezen havasokat, mint korlátlan kizárólagos tulajdonát, saját maga használhatja, vagy időnként haszonbérbe is adhatja annak, akinek akarja. Ez a megállapítás folytatja az oszkaródeai kir. törvényszéknek 1839—909 marosvásárhelyi kir. Tabláának 1909. Dza. 113. és kir. Curianak 1909. Gz. 3. számú személyes jelenlétében meghozott ítéleteiben.

Ezen legnagyobb elismeréssel tudomásul veti jogerős bírói döntések után beadott indokolt javaslatomra igazgató tanács 1909. december 11-én 1179—1809. mj. számú határozatával úgy Holló, mirt Márpatak és Barassó érdekeit telekkönyvre vonatkozólag kirendelte, hogy a mindennemű szolgálati mentes, korlátlan kizárólagos telekkönyvi tulajdoni jog megállapításáért indított pereket a három bíróság ellen. E pereket felváltva is tettem a csikszékai kir. törvényszéknek 298. 1428. és 1429—1912. po. g. számú alatt, de azotok legcsúszás és előfordulási feltételeit részemre megakadályozta 1913. év végi személyes érdekeitől történt kiválasztásom. (Folyt. köv.)

### Budapest—Székelyföld közvetlen vasutja: 10—12 óra.

A MÁV igazgatósága a napokban határozta el, hogy a Budapest—Székelyföldi közvetlen vasúti személyforgalom lebonyolítására teljesen modern, egészen új rendszerű vonat-szerelvényt tervezet. Olyant, amilyen eddig még seholsem volt használatos.

A Szeretfalva és Déda közötti 50 kilométer hosszú, normál nyomtávú vasútvonal, amelyet az év végén szándékoznak átadni rendelkezésükre, megadja a lehetőséget a közvetlen vasúti forgalom akadálytalan lebonyolítására. Az utovonal, amelyen át maximum 10—12 óra alatt ér majd az új rendszerű vonat-szerelvény Budapestről Székelyföldre, a Szolnok—Püspökladány—Nagyvárad—Kolozsvár utárvonalon keresztül vezet majd a Székelyföld leg távolabbi vidékeire. Ez azt jelenti, hogy a reggel Budapestről induló áramvonalas szerelvény az esti órákban már Székelyföldre lesz.

Ilyen menetsebességet normális gözmozdony nem érhet el, ehhez a legmodernebb áramvonalas gözmozdonyok lennének szükségesek, viszont ezek a gözmozdonyok nem használhatók egyformán sík- és hegyvidéki közlekedésre. Az épülő áramvonalas szerelvényt úgy konstruálják meg, hogy egyforma teljesítőképességgel működjenek sík- és erdélyi hegyes terepen.

Az új vonat-szerelvény tulajdonképpen az Árpád-típusú sínautobusz továbbfejlesztését és tökéletesítését jelenti. Ez a szerelvény négy Árpád-szerű kocsit szerves egybeépítésből keletkezik.

Elején és végén egy-egy nyersolajhajtású Dieselmotoros kocsit működik és négy kocsit egyetlen egységet alkot. Az egyes kocsik között megbontható kapcsolások lesznek, de a kocsik külön, önmagában nem használhatók.

Az új vonat-szerelvény óránként 110 kilométeres sebességgel fog közlekedni. Belső mintegy 150—200 személy részére lesz rendelkezésre álló hely.

A szerelvények elkészítése, amellyel a Ganz-gyárat bízták meg a MÁV, előreláthatóan 8—9 hónapot vesz majd igénybe.

— MARTON FERENC ÉLETE ÉS MŰVEI  
A nagy székely képzőművész megrázóan közdelmes élete. — 55 színes és mélynyomású képpel. — Ára 5 Pengő. Megrendelhető a Vákár könyvkereskedésben.

### Március 7-ig kell igényelniük a Budapesti Tenyészállatvásár csoportos látogatóinak elszállásolását.

A budapesti országos tenyészállatvásárért tömegesen felkereső vidéki és szomszédos államokból tanulmányi csoportok elszállásolása érdekében a rendezőbizottság az évben is érintkezésebe lépett Budapesti Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalával. Az Idegenforgalmi Hivatal készséggel vállalta a kiállítás látogatóinak pályaudvari birtokdíjmentes úján való fogadását és a csoportos elszállásolását. Vidéki lakóknak a csoportos elszállásolást és tenyészállatvásár tanuló ifjúságából a csoportoknak elszállásolására korlátozott számúan díjközzel van hely biztosítva. A szállás a díjazás után naponta és személyenként 1.40 Pengőbe kerül.

Nagyobb számú, feltehetően álló tanulmányi csoportok utazó, közös elszállásolásának biztosítását a vállalta az Idegenforgalmi Hivatal, azonban a rendelkezésre álló viszonyokra való tekintettel csak abban az esetben, ha a bejelentést legkésőbb március 7-ig megkapja (Budapest, V. Dák Ferenc-utca 2., Interurbán telefon: 18—12—13) ajánlatos azonban minél előbb jelentkezni, mert a korlátozott elhelyezés lehetővé teszi az igényeket érkezési sorrendjében eléltük ki.

Az így elhelyezett csoportok részére kedvezményes étkezési lehetőségek is gondoskodnak az Idegenforgalmi Hivatal a kiállítás területe alatt.

Amennyiben egyéni látogatók lakásigényüket előzetesen be nem jelentették, az Idegenforgalmi Hivatal pályaudvari birtokdíjmentes úján nyertesnek szállodákban vagy magánlakásokban elhelyezést, azonban költségek tekintetével a Budapesti szállodák, panziónok és magánlakások erős foglaltságára, ajánlatos, hogy az egyéni látogatók is legkésőbb március 7-ig közzéadják a szállásigényüket Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalával (Budapest, V. Dák Ferenc-utca 2.). A hivatali közzététel újult felvilágosítást. Ezen kívül azonban lakásra és szállásra vonatkozó felvilágosítást nyújthat az 50 százalékos vonul kedvezmény igénybevételére jogosító igazolványok árusításával foglalkozó meghatalmazott vagy a kiállítás rendezőbizottságának utasított irodája (Budapest, VIII. Baha Lujza-tér 1.) a 145—056 telefonszámon.

A rendezőbizottság izy-kézik megőrizni a vidéki látogatók hűdéssel átkelőknek megőrzésüket, de a bizottság kedvéért kívánatos, hogy mindenki hozzon magával élelmet, főleg kenyéret. Aki több napot óhajt a fővárosban tölteni, az az előírt módon megföldözött marosvásárhelyi lisztet és szánt adjon az elszállásolásban az előjárás által kijelölt üzemben, az erdei székely igazolvány (utólevél) hozzájárul, ennek ellenében a kiállítás területén kap majd vacsora és szilveszter. A vidéki városokból jövő látogatók kenyéret, főzőlő és szilveszter jogukat hoznak magukkal.

### Felára utazási kedvezmény a Tenyészállatvásárra.

Az ötvenegyedik budapesti országos tenyészállatvásár alkalmából a rendezőbizottság rendkívül nagy látogatóvárára számít. Nevezett azért, mert előrelátható, hogy a vásár pártján hazagazdorsága nagy érdeklődést fog kelteni, hanem azért is, mert a vásárfogólat délmagyarországi területek lakossága számára most nyílik először ismét arra, hogy a vásárra rendelkezési utazási kedvezményrel jöhessenek fel, amelyen nagy mértékben már számottevő összeget tevé ki.

A m. kir. kincstérhatósági miniszternek az ÖNGE kerésére engedélyezte a március 21—29. napján rendezendő országos tenyészállatvásár megváltására fűtész közönöségi részére a szokásos 50 százalékos kedvezményt a M. Kir. Államvasutakon és a közönöségi levő birtokdíjmentes vasútvonalon. Ugyancsak a kedvezményt nyújtják az önközi igazgatósági bíró hszai vasutak és bejárati vállalatok is. A kedvezményes utazásra jogosító igazolványt ára a MÁV, és az önközi közlekedési vállalatok által kiadott vonatúti jegyekkel egyúttal egyúttal 1.30 Pengő. Az igazolványt ennek az összegnek postabélyegben való beoldásával ellenében, az igénybevevő nevén és a kiállítás állomásának a közlekedési hivatal budapesti országos tenyészállatvásár utasítójától (Budapest, VIII. Baha Lujza-tér 1—3) lehet igényelni, de bejárnak a közlekedési igazolványt egyéb utasítójától, helyszínelésről, nagyobb közlekedési előjárású gazdasági egyeztetés, gazdasági közlekedési és egyéb intézmények útján is, amelyek az igazolványt árusítására meghatalmazottak.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány Budapestre utazásra, március 15-től március 29-ig használatosra március 21-től április 4-ig bejáró utazásra és használható. — Az igazolvány bármely közlekedési vállalatban, egy város, mint személyvonatokon folyó utazási igazolvány alapján a MALERT helyföldi repülőjárata 10 százalékos kedvezményre is lehet utazni.

A kedvezményt nyújtó utasítási igazolványok kaphatók Csikszék-redőben, Rébsegh Győző dohánygyár és kasszájában.

Vaskereskedő segédet azonnali belépésre felvesszünk Irábeli ajánlatokat, fizetések megjelölésével Agrofera R. T. Marosvásárhely címre kérjük. — Ugyanott tanulónak felvételt 4 középiskolát végzett jó osalásból való st. 5-5

Vállalatok figyelmébe! Az alkalmazottak nyilvántartásához szükséges nyomtatványok beszerezhetők Vákár könyvkereskedésben.

## Nagybőjti megfontolások.

### 2. A remény.

Mindenkét a remény tépiál és éltet. Vedd el az embertől a reménysugart és ezzel megöleted. Ez ad kitartást a munkában, türelmet a szenvedésben, lelkesedést a tanulásban. Alihatosságot az imában, Teremtőnk oltotta lelkünkbe ezt a nemes indulatot, hogy remélni tudunk. Ez ad szárnyakat az embereknek, hogy minden akadályt, gátat leküzdve, célhoz jussanak, terveiket megvalósítsák.

Mi mindent remél az ember? A beteg gyógyulást, a szegény jobb sorsot, a szenvedő megnyugvást, az elhárított új jó pozíciót, a munkás sok dolgot, a tanuló jó előhaladást, a földmives bő termést, a hitvallók eléjétetést, a főnök elismerést, a leány jó pártit, a fiatal ember dus hozományt, a kereskedő bőséges hasznot. S ha ez nem sikerül, keresik az okot, hogy ezt megszüntessék, mert mindenki boldogulni akar. Ahogyzer csak lehet, mindig újra kezdik számításait abban a reményben, hátha beválik és beújí a szerencse.

Sajnos, ezek csak a világra, földi életünkre vonatkoznak. Pedig ezekkel nem lehetünk megelégedve. „Nincs maradandó hasznok, hanem az örökkévalót kell szeresnünk”. Erre ebben az anyagias világban ki gondol? Kisebbségi dolgok is nagyobb annál. Az ember csúsz az ég. Remélni kell az örök üdvösséget és mindazt, ami annak elnyerésére szükséges.

Földi viszonytalainkban mindent magtesszünk, hogy teremtészet sikert koronázza. Nem csellekzünk oktalanságokat, hogy meghibásoljon törekvésünk. Hát akkor az örök üdvösség érdekében miért nem járunk el hasonló körülményekkel és odaadó figyelemmel?

Nyakra-főre rohanunk előre. Bűnt bűnre halmozunk és nem gondoljuk meg, hogy ezzel örök boldogságunk újat állítunk el, Isten bölcs tervét huzunk keresztül, és mennyországát akar nekünk adni.

A bűn végülünköt eltávolított. Közben érezteltelenné is tesz. Valmerőn hiszünk, hogy Isten megfogadját nekünk, hisz Ő jó Atya, végtelennül türelmes és irgalmas, nem tróvát a szenvedő nyomorúságának. Ebben a bűnházaletben ricsogja magát a szerencsétlen és nem veszi észre, hogy maga alatt vágja a fát. S mi szokott az ilyen Isten kísérőnek a vége lenni? Egyik végletől a másikba jut. Későbbesik, elsőbűnű előtte minden, nem talál kiutat, azért lelkiileg összeroppan: akár öngyilkos, akár örök leasz az illető. Már nem tielk Isten irgalmasán, bűnét o y negyának látja, hogy nem remélt, hogy bocsánatot nyerjen. E vesztési lelki egyensúlyát, e hagyja őt a remény. Már nem remél örök üdvösséget és nem is jutna észébe az örök üdvösségre vezető esakörök.

S mi adja vissza a lélek-egyensúlyt? A bűnházalet. A bűnházalet mi kelti fel a lélekben? A remény. Az az igazság és tudat, hogy Isten irgalmas és jobban örül a megtérő bűnösnek, mint tílezenvenkilenc igaz hálaának. A bűnházalet igyekszik Istenel feunálló adósságait rendezni a így bíva remélheti a mennyországot. S ha ezt remélt, vele a földi élet is igényelheti, mert keresztetek először Isten országát a sz ő igazságot, a többi mind hozzá ad tk rakta.”

A mai ember jót nem remél, mert elfeledte Isten a az örök üdvösséget. Nem kell neki az ég, azért a földet sem kapja meg, nem kell a lelki béke, azért hiányzik a földi béke is.

Tartsunk bűnházaletot a akkor a szent reménység is a lelkünkbe költözik.

P. Réthy Apollináriusz.

### A föld tudománya.

A föld a nemzet megtartó erőt képviseli. A földet szerezni, a földdel törődni tehát egyenesen nemzetvédelmi kötelesség. A magyar földmivvelésügyi kormányzat tudatosabb előrelátással terjia ezt a vezérparancsot, amikor annyi szeretettel foglalkozik népünk gazdasági tudásának fejlesztésével.

Ha szentésünk vármegyékben látjuk egészen közelről ezt a nagyszerű munkát. A téli gazdasági tanfolyamok egymásután fejeződnek be. A téli hónapok szent serény munka folyt minden csiki közösségben. Lelkes szakemberek tanították népünket a föld tudományának hasznos ismereteire. — Ez az okos, annyi érvényes elevevességgel megáldott csiki gazda pedig tudatosan fogadta mindazokat, akik feleje közeltek. Beszélővel kitüntette és tartult szorgalommal, okosságokkal. Mert hiszen ma minden hasiadó gazda tisztában van ezzel, hogy a földnek külön tudománya van. A föld bőségesan visszafizeti, ha időszentésünk a tanulásra.

Február hó 22-án Csikjenőfalván fejeződött be a három hónapos téli gazdasági tanfolyam, amelyet Madár István gazdasági felügyelő vezetett le. A vizsgálaton volt és azon a vizsgáztató biztosi minőségben Dr. Gajary Lajos ó a csikszeredai gazdasági szakiskola igazgatója elnökött. Dr. Gajary igazgató nem régen került a gazdasági lakóánk élére és megbecsülni való kezdeményezésekkel egész lekolájával a vármegye gazdasági fejlődésének ügyét szolgálja, növekedésével mind gyakrabban látjuk megjelenni közösségeink gazdasági életében. Új szent, friss lelkesedést visz a falvainkba. Tanításnak, példát mutatnak, a gyakorlati tudás bőségeát viszik ki a gardának a helyszíntre. Olyan munka ez, amelyet elismerni kötelesség.

A csikjenőfalvi téli gazdasági tanfolyam befejezésének is igyekesett megadni Dr. Gajary igazgató az ünnepi szent mellett ezt a gyakorlati tartalmat le. Alttalában a tanfolyam hallgatói igen nagy felkészültséggel vészték. Meglátszott Madár István kitűnő gyakorlati tudásának eredménye. Tanítványai a gazdasági ismeretek minden ágában otthonosan adták le felteletüket.

A vizsgán megjelentek Szóke Mihály nyug. földmivvelés-lakó igazgató, és Erdélyi Párt csiki titkára, Bálint Pál gvergyósszentmiklósi földmivvelés-lakó igazgató, Rozin Imre vármegyei gazdasági felügyelő.

A szakemberek elismerésével emlékeznék meg a három hónapos gazdasági tanfolyam eredményes munkájáról. Dr. Gajary igazgató a szóró beszédében kifejezésre is juttatta csodálatát népünknek tanuini vágyó akarata előtt. Hangoztatja, hogy a csiki székely gazda kitűnő anyag, kifejtődött a vele való foglalkozás. Arra serkentti a többi csiki közösségeket, hogy mielőbb rendelkezse meg mindégylek a maga gazdasági tanfolyamát. Buzdítja a gazdákat a tanulásra. Ki kell mozdulni hazulról és minden alkalmat meg kell ragadni a tanulásra. Ezt a célt kívánja szolgálani, amikor az eszévi márciusi budapesti mezőgazdasági kiállításra nagyobb csiki gazdasági csoportot akar vezetni. Felszólítja, hogy minél nagyobb tömögben jelentkezzenek ezen hasznos ismereteket szerző kirándulásra.

A csikjenőfalvi gardák vizsgá-ünnepét a nemzeti imádság hangjaal zárták. Jóllehet hat annak tudata, hogy komoly, határozott munka folyik gardánk között, amely megtanítja ha lehet még jobban szeretni és megbecsülni ezt a földet.

### Vigyázat!



A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyellen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagolásban kerül.



### Az erdélyi képviselők bemutatkozása.

A képviselőház február hó 24-iki ülésének záróülése ünnepélyes keretek között zajlott le. Ez alkalommal mutatták be ugyanis megbízó leveleiket az újonnan behívott keletmagyarországi és erdélyi képviselők. Amikor Tasnádi Nagy András bejelentette, hogy az új képviselők igazolása megtörtént, a képviselők felállva, pártkülönbség nélkül ünnepelték az új képviselőket, akiket Putnoky Móríc háznagy vezetett kijelölt helyeikre.

Kedden este 7 órakor az Erdélyi Párt képviselői, élűben Teleki Béla gróf elnökkel, meghallgatták Rónay András dr. egyetemi tanárnak az erdélyi férfiak egyesületében elhangzott erdélyi vonatkozású előadását, utána közös vacsorán vettek részt a Kárpátia étteremben. A vacsorán Teleki Béla gróf, az Erdélyi Párt országos elnöke, Bánffy Dániel báró földmivvelésügyi miniszter, vitéz Bonczos Miklós belügyi államtitkár, Zilahy Sebess Jenő dr., a külügyi sajtófőnök helyettese, vitéz Bíró István felsőházi tag, Jósika János báró és Mikó László főispán, a Budapestben tartózkodó erdélyi párti képviselők. Ember Géza, Mikó Imre, Braumecker Antal báró, Beke Ödön, Fejérváry Károly, Nyírő József, Gaál Alajos dr., Csipák Lajos dr., gróf Bethlen László dr., Árvay Arpád, Szabó János, Venczel Antal, Szilágyi Ferenc, Polonkay Tivadar dr., Domahidy István, Korcsmáros László, Botár István, Váró György, Tóth Balázs, továbbá Venczel József dr., Demeter Béla és Parajdi Ince Lajos dr. vettek részt.

A baráti együttlélet Teleki Béla gróf használta fel arra, hogy néhány közvetlen szóval köszöntse az Erdélyi Párt új képviselőit, akiknek a személyében a magyar ügy szolgálata újabb megerősítést talált. Öszinte sajnálkozással fejezte ki alólott, hogy Szűts Kálmán szatmári iparos-képviselő betegsége miatt még nem foglalhatta el parlament helyét. Majd megemlékezett arról hogy nem régebben múlt egy éve annak, hogy báró Bánffy Dánielt, az Erdélyi Párt képviselőjét, az alkotmányos tényezők földmivvelésügyi miniszterré nevezték ki, aki azóta is tudása legjavával szolgálta az ország mezőgazdasági életének érdekeit. De emellett minden erdélyi kérdésnek igaz szószólója és támogatója. Utána Bánffy Dániel br. emelkedett szólásra. Megköszönve az Erdélyi Párt elnökének a testvéri együtt működésből jövő őszinte szavait, utalt arra, hogy a jövőben éppen úgy, miként a múltban is tette, mindég a legnagyobb örömmel veszi, ha az erdélyi képviselők ügyes-bajos dolgaikkal hozzátörődnek.

Csipák Lajos dr., csiki képviselő, felszólalásában utalt azokra a feladatokra, amelyeket az Erdélyi Párt tagjai az ország illetékes kormányzati tényezőivel együttesen megoldani kívánnak. Majd kifejezést adott a székely vidékek közhangulatának, mely a Teleki Béla gróf személye iránti legteljesebb és legőszintébb bizalmában nyer kifejezést. Arra kérte a pártelnököt, hogy tekintse őket elvű munkatársaknak, akik az elnök személyében látják az erdélyi és az egyetemes magyar célok egyik legerősebb harcosát.

Szabó János munkásképviseelő rámutatott arra, hogy az Erdélyi Párt valamennyi társadalmi réteg érdekeinek nyílt és egyenes művelője. Az Erdélyi Pártban Teleki Béla gróf irányítása alatt minden magyar foglalkozási ág önmagára talált. Ennek az új magyar életsemleletnek az eredménye, hogy az Erdélyi Párt magatartására nemcsak a visszatért területek magyar munkássága figyelt fel, hanem egy napokban kézhez vett meghívó más vidékek tizenöt ezer magyar munkásának óhaját tolmácsolja, hogy vasárnap az Erdélyi Párt munkásképviselei szőljanak bozzájuk.

A vacsorán jelenlevő Bánffy Dániel földmivvelésügyi miniszter és Bonczos Miklós államtitkár külön-külön hosszasan elbeszélgetett az erdélyi képviselőkkel az időszerű kérdésekről.

Esztelen emberek, akik kincseket halmoznak fel egy rakásra, soha sem gondolnak arra, hogy tékozló rokonaiknak gyűjtenek, akik kicakagják a szerencsétlen szugorit.

Az olyan ember gazdagsága, aki kevéssé is megelégszik, kimeríthetetlen. Akinek a sok is kevés, annak soha sem lesz elege, bármennyit is gyűjtsön.

— **Értesítés.** Csikvármegye közönségét tisztelőivel értesítem, hogy 1942. évi február hó 16-tól a csikszeredai dohánygyárudára engedélyesen vagyok. Dohánygyárudám mellett kisárudára is engedélyt kaptam. A következőkben tehát a Kossuth Lajos ucca 14. sz. (kőhid mellett) gyárudára helyiségében kisárudát is tartok, ahol mindentféle dohány és cigarettapapír, gyufa-áru mellett postai értékkükket, okmánybélyegyet is tartok. — Szíves támogatást kérek. Részegh Győző.

### KÜLÖNFÉLÉK.

— **A Csiki Magánjavak vezetősége Budapestben.** A Csiki Magánjavak ideiglenes igazgatóválasztmányja Ambrám József dr. alispán elnök vezetésével több napot töltött Budapestben. Részletesen tanácskoztak illetékes kormánykörökkel, az eredményes vagyonkezelés érdekében. A kálváriát járt székely vagyont legfelsőbb felügyeletével és ellenőrzésével megbízott vallás és közoktatásügyi miniszter ez alkalommal adta át a Csiki Magánjavak azonnali birtokba vehető részét, melyet a végleges alapszabályok jóváhagyásáig ideiglenes szabályrendelettel kezelnek. Így évtizedek után ismét székely célok és érdekek szolgálataba kerül a vagyon.

— **Orvosi hír.** Dr. Berkovits József orvos hazaérkezett és rendelését újra megkezdette, Kossuth Lajos uccai lakásán, Csikszeredában.

— **Athelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Dr. Farkas Jenő p. ú. tanácsost a csikszeredai pénzügyigazgatóságától a kassai pénzügyigazgatósághoz helyezte át.

— **Kinevezések.** Az igazságügyi miniszter Boros Sándor csikszeredai járásbírói irodáját a magyarláposi járásbíróshoz telekönyvezetővé nevezte ki.

— **A m. kir. pénzügyminiszter** Bors István csikszentkirályi lakost, volt p. ú. számellenőrt, a csikszeredai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez a VIII-ik fizetésosztály 3-ik fokozatába p. ú. számvevőségi tanácsossá nevezte ki.

**Az Országos Társadalombiztosító Intézet** Csikszeredai Kárpáti Pánstára közli az érdekeltekkel, hogy a Csikszereda m. város közigazgatási területén lakó, illetőleg foglalkoztatott biztosítottaknak és családtagjaiknak 1942. március hó 2-től kezdődően gyógykezelésük végett Szászváros, Luszeczy Alexandra körzeti kezelőorvosnál magánrendelőjében (Csikszereda, Mikó-utca 22. sz.) d. e. fél 8-tól fél 9 óráig kell jelentkezni. — A kerületi pénztár székelyházaiban levő rendelésben a fejtírt napról kezdődően csak orvosi felülvizsgálatra berendelt tagok jelentkezhetnek.

— **Városközi értekezlet a tanítóképző elhelyezése ügyében** Sándor Imre p. ú. párti helytartó elnökletével Csikszeredában 1942. február hó 25-én népes értekezlet tartottak, amelynek egyetlen tárgya a román kat. tanítóképző ügyében való megoldás keresése volt. Ismert dolog, hogy a tanítóképző ideiglenesen a főgimnázium épületében nyert elhelyezést. Azonban úgy a gimnázium, mint a tanítóképző létszámában várható növekedés miatt egyre sürgetőbbé vált a külön építtetés kérdése. Kezdetben, amint tudjuk arról van szó, hogy Csikszeredában külön épület építenek a tanítóképző számára. Erre a célra már a város megfelelő telket is ajánlott fel. Alttalában az egész város közvéleményét felkeltették arra, hogy gyorsponál fog a város egy értékes épülettel és intézménnyel. A mai értekezlet hangja keletkezett lepi meg a város közönségét. Arról volt ezen a gyűlésen ugyanis szó, hogy a mai háborús idők miatt egyre kevesebb románnyal lehet arról beszélni, hogy a tanítóképző részére új épület építsenek. Ehelyett az istázik legakalmasabb megoldásnak, hogy a tanítóképzőt Athelyezik a következő lakóházban Csiksomlyóra a mai szőlőotthon helyére. Onnan pedig a szőlőotthont és Kálaka Napfőiskolát hozozzák Csikszeredába és a Magánjavak tulajdonát képező régi törvényessé épületben helyezik el. Több közönsésség után az értekezlet ezen megoldás mellett maradt. H nem akarjuk azonban, hogy ez ideiglenes megoldás maradjon és nem ejtik el véglegesen ezt a tervet, hogy Csikszereda mint megye székhely első sorban tarthat számot a tanítóképzőre.

— **Credo gyűlés.** A Credo Egyesület március 1-én, vasárnap délelőtti 1/2, 12 órakor, a szentmise után, az áll. elemi iskolában gyűlést tart, melyre a tagokat és az érdeklődőket tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Halálozás.** Császár Lukácsné szül. Bocstor Terézia, 44 éves korában, folyó évi február hó 22-én meghalt Csikszeredában. Temetése 24-én volt nagy részvét mellett.

